

vélhetően ez a lendület folytatódott 1995 után, s lankadatlan ma is. A 90-es évek utolsó harmadában jelentek meg a kereskedelmi televíziók. A belőlük áradó szappanoperák hatása nyomán talán föl-fölbukkanak a *Josék*, az *Armandók*, a *Rodolfók*, de szinte bizonyos, hogy már ma is léteznek *Paulák* és *Paulínák*, *Eszmeraldák* és *Eszperanzák*. Hogy ez meddig fokozható? Erről egy régi slágerszöveg foszlányai sejlenek föl képzeteimből: „... mert a divat, az nem halad, csak visszaváltozik.” Így nem lepődnek meg azon, ha a *Cintiák*, *Liliánák*, *Lolíták*, *Loreták* és *Jenniferek* uralkodását újra az *Erzsébetek*, *Júliák*, *Borbálák* és *Sárák* váltanák föl.

SZABÓ G. FERENC

A HÁZAS NŐK NÉVVISSELÉSE A XX. SZÁZAD UTOLSÓ ÉVEIBEN — ÖT ÉV STATISZTIKÁINAK TÜKRÉBEN

A magyar asszonynevek kutatása a XX. század második felében fordult a jelenkori névanyag vizsgálata felé. A század végéhez közeledve egyre több kutatót érdekelt az 1974-es családjogi törvény hatása. Ezzel kapcsolatban több vizsgálat és felmérés adatait ismerhetjük meg a szakirodalomból. A kutatók leggyakrabban a törvényben engedélyezett névformák megoszlásának szociológiai jellegű vizsgálatával foglalkoztak. A kiemelt szempontok között szerepelt egy-egy településen vagy társadalmi csoportban a házasságkötés éve és a házasságot kötő nők életkora (FERCSIK 1992); a házasságkötés időpontja, a nő kora és végzettsége (LACZKÓ 1996); a városi és a vidéki lakóhelynek, valamint a házasságkötés időpontjának hatása a névválasztásra és a névhasználatra (ZAHUCZKY 1997); a hivatalos és a nem hivatalos névformák használata egy meghatározott csoporton belül (Hajdú 2000); valamint a hivatalos és a nem hivatalos asszonynévtípusok népszerűsége és gyakorlati hasznossága (ÖRDÖG 1975; RÉVÉSZ 2001).

Az anyaggyűjtés ezekben a kutatásokban többféle módszerrel történt. Az egyik lehetőség a választott település polgármesteri hivatalában a házassági anyakönyvi bejegyzések tanulmányozása, és az adatokból statisztika összeállítása (FERCSIK 1992; ZAHUCZKY 1997; RÉVÉSZ 2001). Az anyakönyvek vizsgálatát azonban a személyiségi jogokra való hivatkozással legtöbbször nem engedélyezik a kutatók számára. Nagy szerencse és jó ismeretség kell ahhoz, hogy ezekbe az iratokba belepillanthasson a kutató. A statisztika készítését pedig általában a létszámra és az egyéb fontos feladatokra való hivatkozással utasítják vissza a hivatalok.

Ha mégis sikerül a jelenkori anyakönyveket feldolgozni, akkor azokból az alábbi adatokat gyűjthetjük össze: a házasságkötés időpontja, a házasuló felek lakcíme, születési helye és ideje, állampolgársága, valamint a választott asszonynév típusa. Az utóbbi évtizedekben az anyakönyvekben nem jegyzik fel sem az iskolai végzettséget, sem a foglalkozást, sem egyéb szociológiai jellegű adatot.

Az adatgyűjtés másik kedvelt módszere a kérdőíves vizsgálat, amelyben az előbb felsorolt hivatalos adatok mellett egyéb információkra is rákérdezhetünk. Megtudakolhatjuk: mennyire ragaszkodik adatközlőnk a tradíciókhoz; mennyire tartja szem előtt a névesztétikai szempontokat; milyen tényezők befolyásolták a névválasztását (LACZKÓ 1996). Tovább bővíthetnek a szempontok a névválasztási motívumok kutatásával (FERCSIK 2002) és az „elégedettség” vizsgálatával, a valóságosnévhasználat feltárásával (RÉVÉSZ). A kérdőívek elhelyezésére természetesen olyan helyet kell választani, ahol feltűnően nagy számban fordulnak meg a nők, és vélhetően idejük, meg kedvük is lesz a kérdőív kitöltésére. A budapesti gyűjtéshez jó terepnek bizonyult az egyik fővárosi kórház szülészeti osztálya, valamint egy nőgyógyászati magánrendelő. Mindkét helyszínt a főváros minden részéről felkeresik a különböző életkorú és iskolázottságú asszonyok (LACZKÓ 1996). A szentendrei kérdőíves gyűjtés helyszíne: könyvtár, orvosi rendelő, fitness stúdió, szépségszalon és két városi iskola (RÉVÉSZ 2001).

A kutatók egyéb adatgyűjtési módszereket is alkalmaznak. Közéjük tartozik az adatközlők kikérdezése névhasználati szokásaikról. A kikérdezést legtöbbször személyes megfigyeléssel kombinálják (ÖRDÖG 1975; ZAHUCZKY 1997). Találkozhatunk olyan elemzéssel is, amelynek adatbázisát más célra összeállított névjegyzék alkotja (HAJDÚ 2000).

Bármilyen széles kört ölelnek is fel a fenti módszerekkel összeállított adatbázisok, mégis hiányoznak azok az országos statisztikák, amelyekhez viszonyítani lehetne az egyes csoportokra jellemző adatokat. A következőkben egy mostanáig nem ismert vagy legalábbis nem használatos viszonyítási lehetőségre kívánom felhívni a figyelmet. A belügyminisztérium 1996 óta minden évben kiadja a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatait a Népeségnyilvántartási Füzetek című kiadványsorozatában (Erdész 1996; 1997; 1998; 1999; 2000, 2001). A füzetek mindig a megjelenés évének január 1-jei állapotát mutatják be, tehát gyakorlatilag az előző év adatait ismertetik, például a 2001-ben kiadott füzet a 2001. január 1-jei állapotokat tükrözi, azaz a 2000. évről árulkodik. Következő táblázataim tehát az 1996 és 2000 közötti öt év változásairól szólnak. A könnyebb visszakereshetőség kedvéért azonban a táblázatok fejlécében a füzetek évszámát adtam meg.

A kiadványsorozat füzetei 1997 óta minden évben tartalmaznak egy olyan táblázatot, amely *A nők névviselése* címet kapta. A táblázat felsorolja a lehetséges névviselési módokat, és közli, hogy az ország női lakosságának hány százaléka visel egy-egy formát. (Tehát nem az adott évben történt házasságkötések számát veszi alapul!). A táblázatok nemcsak az országos átlagot mutatják be, hanem településtípus szerinti bontásban is közlik az adatokat: a főváros, a megyeszékhelyek, a városok, a nagyközségek és a községek adatainak megoszlása alapján.

A statisztikák a hivatalosan választható asszonynévformákat tüntetik fel. Egy képzeletbeli pár, *Nagy Anna* és *Kis János* házasságkötése esetén a menyasszony az alábbi öt lehetőség közül választhatja ki asszonynevét:

A házasságkötés után is megtartja leánykori nevét a családi állapotra utaló bármilyen jelzés nélkül: *Nagy Anna*.

Leánykori neve helyett felveszi férje család és keresztnévét a *-né* képzővel kiegészítve: *Kis Jánosné*.

Leánykori családneve helyett a férje családnevét veszi fel, és hozzákapcsolva megtartja leánykori keresztnévét: *Kis Anna*.

Felveszi a férje családnevét a *-né* képzővel kiegészítve, és az eddig használt teljes leánykori neve elé illeszti: *Kisné Nagy Anna*.

Férje családi és keresztnévét a *-né* képzővel ellátva a leánykori családi és utóneve elé helyezi: *Kis Jánosné Nagy Anna*.

Az utóbbi E) jelzésű forma aránya elenyésző a többi névformához viszonyítva — mindössze 0,1% és 0,2% között mozog —, ezért az elemzéskor ezzel a típussal külön nem foglalkozom.

Az alábbiakban a fent említett statisztikák felhasználásával szeretném bemutatni az 1997-től 2001-ig terjedő időszak asszonynévviselésének néhány jellemzőjét. Először településtípusonként tekintem át a választott névformákat, majd összehasonlítom az egyes településtípusok jellegzetességeit. Végül az országos átlag segítségével elemzem a névtípusok megterheltségét, és megállapítom, milyen tendenciák jellemzik a házasság nők névviselését a XX. század végi Magyarországon.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1997	5,9	72,7	4,6	16,6	0,1
1998	6,4	71,0	5,2	17,3	0,1
1999	6,9	69,3	5,7	18,0	0,1
2000	7,6	67,2	6,3	18,7	0,2
2001	8,1	65,9	6,6	19,2	0,2
Változás	+ 2,2	- 6,8	+ 2	+ 2,6	

1. táblázat A házasság nők névviselése a fővárosban

A fővárosban öt év alatt 6,8%-kal csökkent a hagyományos Kis Jánosné-típusú asszonynévformát viselő nők száma. A másik három névalakot viselők száma folyamatosan növekedett. A növekedés majdnem egyenlő mértékű: A Kis Anna-típusban 2%, a Nagy Anna-típusban 2,2%, a Kisné Nagy Anna-típusban 2,6%.

A fővárosban 2001-ben a házasság nőknek 85,1%-a viselte hivatalos nevében a családi állapotára egyértelműen utaló *-né* képzőt. 65,9%-uk a hagyományos Kis Jánosné alakban, 19,2%-uk a leánykori névre is utaló Kisné Nagy Anna formában. Az asszonyok 8,1%-a őrizte meg a leánykori nevét változtatlanul, azaz névviselésében semmilyen módon nem utal a családi állapotában történt változásra. Házassága után 6,6%-uk viselt a férj családnevéből és saját leánykori keresztnévéből alkotott hivatalos nevet.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1997	2,5	76,3	3,0	18,1	0,2
1998	2,7	74,7	3,3	19,1	0,2
1999	2,9	73,3	3,6	20,0	0,2
2000	3,2	71,5	4,1	21,0	0,2
2001	3,5	70,3	4,4	21,6	0,2
Változás	+ 1	- 6	+ 1,4	+ 3,5	

2. táblázat A házas nők névviselése a megyeszékhelyeken, ill. a megyei jogú városokban

A megyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban a fővárosihoz hasonló tendenciát figyelhetünk meg: a hagyományos asszonynévforma folyamatosan csökken, ugyanakkor a másik három forma egyre gyakoribbá válik. A Kis Jánosné-típus csökkenése 6%. A Nagy Anna-típus növekedése a legkisebb, mindössze 1%. A Kis Anna-típus növekedése valamivel magasabb, ez a forma 1,4%-kal emelkedett a vizsgált öt év alatt. A legjelentősebb a növekedés a Kisné Nagy Anna-típusban, amelyben 3,5%-kal nőtt a névformát viselők száma.

A megyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban 2001-ben az asszonyok 70,3%-a viselt hagyományos Kis Jánosné névformát, 21,6%-uk pedig Kisné Nagy Anna alakot. Összesen 91,9%-uk hivatalos neve utalt közvetlenül a családi állapotukra. A leánykori nevét a házas nőknek 3,5%-a őrizte meg, és 4,4%-uk választotta azt a kételemű névformát, amelyben a leánykori családnevét felváltotta a férje családnevével.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1997	1,4	81,6	2,3	14,5	0,1
1998	1,5	80,4	2,6	15,4	0,1
1999	1,7	79,1	2,8	16,3	0,1
2000	1,9	77,3	3,2	17,4	0,2
2001	2,1	76,2	3,5	18,0	0,2
Változás	+ 0,7	- 5,4	+ 1,2	+ 3,5	

3. táblázat A házas nők névviselése a városokban

A városokban is érvényesül az a tendencia, hogy fokozatosan csökken a hagyományos névformát viselők száma, ugyanakkor egyetlenesen nő az egyéb lehetőséget választók száma. A Kis Jánosné névtípust viselő asszonyok száma 5,4%-kal csökkent. A legkisebb mértékben a Nagy Anna-típusú nevek száma növekedett, csupán 0,7%-kal vannak többen az ötéves periódus végére azok a nők, akik házasságuk után változatlan formában tartották meg leánykori nevüket. Többen választották a Kis Anna-féle névalakot, ennek a formának a megterheltsége

1,2%-kal emelkedett. Legnagyobb mértékű a növekedés a Kisné Nagy Anna-típusban, ahol 3,5%-kal nőtt a névviselők száma.

2001-ben a városokban a házasságot kötött nők 94,2%-a viselte a hivatalos nevében a *-né* képzőt: a hagyományos Kis Jánosné változatban 76,2%, az újabb Kisné Nagy Anna formában 18%. A házas nők 2,1%-a tartotta meg házasságkötése után változatlan formában a leánykori nevét. 3,5%-uk hivatalos nevében megőrizte leánykori keresztnévét, de családi nevét férje családi nevével cserélte fel.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1998	1,4	83,1	2,5	12,9	0,1
1999	1,5	81,7	2,8	13,9	0,1
2000	1,7	80,4	3,0	14,8	0,1
2001	1,7	79,5	3,2	15,5	0,1
Változás	+ 0,3	- 3,6	+ 0,7	+ 2,6	

4. táblázat A házas nők névviselése a nagyközségekben

(A Népszámlálási Füzetek csak 1998-tól közli szétválasztva a nagyközségek és a községek adatait, ezért ebből a táblázatból az 1997-es adatok hiányoznak.)

A nagyközségekben szintén csökken a hagyományos névformát választók száma, és emelkedik a másik három névtípus népszerűsége. A Kis Jánosné-formát 3,6%-kal kevesebben viselik 2001-ben, mint 1998-ban. Nagyon kis mértékben, mindössze 0,3%-kal nőtt a leánykori nevüket viselő asszonyok száma. Valamivel többel, 0,7%-kal emelkedett a Kis Anna-típust viselők száma. Legnagyobb a növekedés – 2,6% – a Kisné Nagy Anna névformát viselők körében.

2001-ben a nagyközségekben a házasságkötésük után a nők 79,9%-a viseli a hagyományos típusú, Kis Jánosné névalakot. Mellettük 15,5% ugyancsak jelzi a férje családnévéhez kapcsolt *-né* képzővel a családi állapotát. Tehát összesen az asszonyok 95%-a visel a családi állapotára egyértelműen utaló *-né* képzős asszonynevet. A házas nőknek mindössze 1,7%-a tartotta meg változatlan formában a leánykori nevét. Kis Anna-típusú nevet visel a nagyközségekben házasságot kötött nők 3,2%-a.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1998	0,8	85,8	1,8	11,4	0,2
1999	0,9	84,6	2,1	12,2	0,2
2000	1,0	83,2	2,3	13,3	0,2
2001	1,2	82,0	2,6	14,0	0,2
Változás	+ 0,4	- 3,8	+ 0,8	+ 2,6	

5. táblázat A házas nők névviselése a községekben

(A Népszámlálási Füzetek csak 1998-tól közli szétválasztva a nagyközségek és a községek adatait, ezért ebből a táblázatból az 1997-es adatok hiányoznak.)

A községekben is csökkent a hagyományos névformát viselők száma, és fokozatosan emelkedett az egyéb névalakot választók aránya. A Kis Jánosné-típusú nevet viselő asszonyok száma 3,8%-kal csökkent a négy év alatt. A másik három névforma közül a legkisebb arányban a leánykori nevüket változtatlan formában megtartó házas nők csoportja növekedett, mindössze 0,4% volt az emelkedés. Ennek kétszerese, 0,8% a növekedés a Kis Anna-típusban. Legnagyobb mértékű a változás a Kisné Nagy Anna esetében, ezt a névformát a házas nők közül 2,6%-kal többen viselték 2001-ben, mint 1998-ban.

A községekben 2001-ben az asszonyok 82%-a viselt hagyományos, Kis Jánosné-féle asszonynevet. 14%-uk nevében ugyancsak megtalálható a férjük családnévéhez kapcsolva a *-né* képző. Összesen tehát a községekben élő nők 96%-a jelzi hivatalos nevében egyértelműen a családi állapotát. A házasságuk után is pusztán leánykori néven szereplő asszonyok aránya mindössze 1,2%-kal nőtt. Ennek a névformának több mint kétszeresére emelkedett a Kis Anna-féle nevet viselő nők száma.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
Főváros	+ 2,2	- 6,8	+ 2	+ 2,6	
Megyesz.	+ 1	- 6	+ 1,4	+ 3,5	
Város	+ 0,7	- 5,4	+ 1,2	+ 3,5	
Nagyközség	+ 0,3	- 3,6	+ 0,7	+ 2,6	
Község	+ 0,4	- 3,8	+ 0,8	+ 2,6	

6. táblázat A névformák változásának (1997-2001) összehasonlítása településtípusok szerint

A statisztikai adatokból megállapíthatjuk, hogy összefüggés van a lakóhely és a házasságkötés után viselt asszonynevé formája között. A hagyományos asszonynevé formát viselő nők száma mindegyik településtípusban csökken, ám korántsem egyenlő mértékben. Legnagyobb arányban a fővárosban csökken a *-né* képzős formák népszerűsége: itt a legkevesebb a Kis Jánosné-féle névalakot viselő nők száma. A másik *-né* képzős típust, a Kisné Nagy Anna névformát a fővárosban kevésbé kedvelik, mint a megyeszékhelyeken vagy a városokban. Ennek a típusnak a növekedési üteme a fővárosban elmarad a más városokban tapasztalt növekedési ütemtől, és megegyezik a nagyközségekben, valamint a községekben tapasztalható növekedési ütemmel. Egyéb településekhez viszonyítva a fővárosban valamivel gyakoribb a Kis Anna-típusú név. Más településekhez viszonyítva kiugróan magas a leánykori nevüket házasságuk után változtatlan formában megőrző nők száma. Ez a típus a községek, nagyközségek adatainak 5-7-szerese. Megfigyelhetjük, hogy a települések közül egyedül a fővárosban nagyobb a növe-

kedési üteme a leánykori név megtartásának, mint a Kis Anna-típusú nevek választásának.

A megyeszékhelyeken, a megyei jogú városokban és egyéb városi településeken a fővároshoz viszonyítva kisebb mértékben csökken a hagyományos névformát viselő házas nők száma. De a statisztikák azt jelzik, hogy kimagasló mértékű, a fővárosinál és egyéb településeknél majdnem másfélszer nagyobb ütemű a Kisné Nagy Anna-féle névalak terjedése. A leánykori nevüket változtatlanul megőrzők aránya kevesebb mint a fele a fővárosinak, és ennek a névtípusnak a növekedési üteme is jóval lassúbb a fővárosinál.

A nagyközségek és a községek adatai között minimális eltérés van, ennek ellenére megállapíthatjuk, hogy a leginkább konzervatív képet a községek mutatják. A falvakban a fővároshoz viszonyítva majdnem fele olyan mértékű a hagyományos Kis Jánosné névforma csökkenése. Jóval lassúbb – a fővárosinak mintegy ötöde – a lánykori név megtartásának növekedési üteme. Ugyancsak kisebb mértékben nőtt – a fővárosinál kevesebb mint a felével – a Kis Anna névtípust viselő asszonyok aránya.

A fővárossal azonos a növekedési üteme a Kisné Nagy Anna névformának. A statisztikai adataink nagyon rövid időszakot, csupán egy fél évtizedet mutatnak be, ezért nem tükrözhetik azt a tapasztalatot, amellyel ezeknek az adatoknak az egyezését indokoljuk. Feltételezésünk szerint ennek a névtípusnak a kapcsán a fővárosban lefutó névdívatról van szó, a mostani értékek valószínűleg kisebb ingadozás után állandósulnak. Ezzel szemben a falvakban ez a névforma még mindig a divatos változatok közé tartozik, folyamatos térnyerésére még jó ideig számíthatunk. Alátámasztja ezt a feltételezést az is, hogy 2001-ben a fővárosban a házas nőknek 19,2%-a viselt ilyen formájú nevet, a falvakban lakóknak viszont csak 14%-a.

	A) Nagy Anna	B) Kis Jánosné	C) Kis Anna	D) Kisné Nagy Anna	E) Kis Jánosné Nagy Anna
1997	2,2	80,8	2,7	14,2	0,1
1998	2,4	79,4	3,0	15,1	0,1
1999	2,5	78,0	3,3	16,0	0,2
2000	2,9	76,4	3,6	16,9	0,2
2001	3,1	75,2	3,9	17,6	0,2
Változás	+ 0,9	- 5,6	+ 1,2	+ 3,4	

7. táblázat A házas nők névviselése Magyarországon 1997 és 2001 között

A statisztikai adatok azt tükrözik, hogy az egyes névformák kedveltsége nagyon kiegyensúlyozottan változik. Országosan mind a csökkenés, mind a növekedés üteme egyenletes az 1997 és 2001 közötti időszakban. Feltűnő különbséget egyik évben és egyik névforma esetében sem tapasztalhatunk.

Az országos átlag változása a hagyományos Kis Jánosné-féle asszonynévforma esetében a legnagyobb. Öt év alatt 5,6 %-kal csökkent azoknak asszonyoknak a száma, akik ezt a névformát viselik. A növekedés mértéke a Kisné Nagy Anna tí-

pusban a legmagasabb, 1997 és 2001 között 3,4%-kal nőtt az ilyen típusú nevet viselő asszonyok száma. Kisebb mértékben, mintegy 1,2%-kal emelkedett a Kis Anna-típusú nevet viselők száma. Még ennél is kevesebbel, csupán 0,9%-kal nőtt a pusztai leánykori nevet viselő házas nők száma.

Az előző táblázatról leolvashatjuk, hogy 2001-ben a házas nőknek 80%-a viselte hagyományosan, Kis Jánosné alakban a nevét. Megfigyelhetjük azt is, hogy ennek a névformának egyre kevesebb viselője van. 2001-ben a második leggyakoribb változat a férj *-né* képzős családnevének és a teljes leánykori névnek az összekapcsolása, a Kisné Nagy Anna névforma. Láthatjuk, hogy ez a névalak folyamatosan egyre nagyobb teret nyer a hivatalos asszonynevek között. A nem hagyományos változatok közül a legtöbb házas nő ezt a formát választja. Jóval kevesebben viselik azt a névváltozatot, amelyben a férj családneve és a feleség keresztnéve kapcsolódik össze, 2001-ben a férjzett nőknek nem egészen 4%-a viselte ezt a névalakot. Még kevesebb a házasságuk után pusztai leánykori nevüket használók száma. 2001-ben az asszonyoknak alig több mint 3%-a viselte házassága után is a pusztai leánykori nevét, azaz a házas nők között nagyon kevesen vannak olyanok, akik asszonynevükben sem képzővel, sem egyéb nyelvi elemmel nem utalnak megváltozott családi állapotukra.

Magyarország női lakosságának 45-42%-a házasságban él. Az elmúlt öt évben évente 44 és 49 ezer között volt a házasságkötések száma, azaz évente 44-49 ezer nő döntött arról, hogy milyen formában kívánja viselni a nevét a házasságkötése után: megmarad-e az eddig használt leánykori nevével, vagy névmódosítással is jelzi a családi állapotában történt változást.

Amint már jeleztük: a fenti statisztikák nem az egyes években kötött házasságok névválasztási adatait tükrözik, hanem az adott évben Magyarországon valamennyi házasságban élő nő hivatalos nevét mutatják be. Így is alkalmasak azonban arra, hogy elemzésükkel képet kapjunk a fontosabb változásokról. Az adatokból arra következtethetünk, hogy a jelenkori Magyarország társadalmi hagyományai megkívánják a férjzettség jelölését. Ám ez a hatás korántsem annyira erős, mint néhány évtizeddel ezelőtt volt, hiszen ha lassú mértékben is, de egyenesen növekszik a nő leánykori nevét valamilyen módon megőrző asszonynevek és a *-né* képző nélküli névformák aránya. Hogy meddig tart a lassú változás, ki-egyenlítődik-e valaha a választható névformák megterheltsége, megjelennek-e statisztikailag is kimutatható újabb asszonynévvariánsok ezekre a kérdésekre a következő évtizedek statisztikai adatai majd választ.

Hivatkozott irodalom:

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 1996. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 1997. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 1998. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 1999. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 2000. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

ERDÉSZ TIBORNÉ (szerk.) 2001. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, okmánykiadás összesített adatai. Belügyminisztérium. Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal. Budapest.

FERCSIK ERZSÉBET 1992. *Feminista kísérletek – avagy mi is a helyzet az asszonynevek körül Hévízgyörkön?* In: Farkas Ferenc (szerk.) *Tulajdonnévhasználatunk*. Magyar Névtani Dolgozatok. 100: 63–9.

FERCSIK ERZSÉBET 2002. *A tanári mesterséget űző nők asszonynevéről – megjelenés alatt*

HAJDÚ MIHÁLY 2000. *Művészasszonyok névhasználata Szentendrén*. Névtani Értesítő 22: 45–50.

LACZKÓ KRISZTINA 1996. *A mai asszonynévhasználat Budapesten*. Magyar Nyelvőr. 161–7.

ÖRDÖG FERENC 1975. *Az asszonyok megnevezése a népnyelvben*. In: SZATHMÁRI ISTVÁN – ÖRDÖG FERENC (szerk.) Pais Dezső tudományos emlékülés Zalaegerszegen. MNyTK. 140: 69–72.

RÉVÉSZ KATALIN 2001. *Asszonynevek a szentendrei névhasználat tükrében*. Névtani Értesítő. 23: 57–75.

ZAHUCZKY MÓNICA 1997. *Az asszonynévformák változásai városon és vidéken a 70-es és 90-es években*. In: B. GERGELY PIROSKA ÉS HAJDÚ MIHÁLY (szerk.) *Az V. Magyar névtudományi konferencia előadásai*. Budapest–Miskolc. MNyTK. 209: 113–23.

FERCSIK ERZSÉBET

TISZAÚJLAK TÖRTÉNETI ÉS MAI CSALÁDNEVEI¹

Tiszaújlak Ugocsa megyei helység, ukrán neve Vilok. Lakossága 1991-ben 3500 fő volt, ebből magyar 3180. Fontos tiszai átkelőhely volt. 1989-től határátkelőhely.

¹ A helyszíni gyűjtés az FKFP 0890/97 és az OTKA T 025 237. sz., a történeti gyűjtés az OTKA T032 868 sz. pályázat keretében történt.